

Welzijnswetenschappen 3de graad

De studierichting Welzijnswetenschappen 3de graad

1. De studierichting in de matrix

Graad	3de graad
Finaliteit	D-finaliteit
Domein	Maatschappij en welzijn
Samenstelling	MD + SMD

2. Korte beschrijving van de studierichting

Welzijnswetenschappen is een theoretische studierichting in de doorstroomfinaliteit. Ze combineert een brede algemene vorming met filosofie, sociale en gedragswetenschappen, statistiek en biologie. Leerlingen filosoferen over de mens, de wereld rondom ons, het goed en het kwade, geluk en de zin van het leven. Daarnaast ontwikkelen leerlingen een wetenschappelijk begrippenkader met betrekking tot sociale en gedragswetenschappen en leren ze verbanden zien met betrekking tot de hedendaagse samenleving, sociaal recht, communicatie en de mens en zijn gedrag. Daartoe reflecteren ze over wetenschappelijke theorieën. Ze verwerven inzichten in de fysiologie en anatomie van de mens. Dat alles vanuit contexten en voorbeelden uit de samenleving, gezondheid en welzijn.

3. Leerlingenprofiel

Leerlingen Welzinswetenschappen tonen inzicht in complexe leerinhouden, leggen verbanden tussen leerinhouden en kunnen logisch redeneren, vooral vanuit een focus op de eigen leefwereld en/of toepassingsgebieden eigen aan het studiedomein en de studierichting zoals gezondheid, welzijn, onderwijs, samenleving.

Ze zijn in staat om vanuit de focus op een concrete context of toepassingsgebied op een analytische en wetenschappelijke manier te kijken naar mens en samenleving. Ze zijn in staat om wetenschappelijke theorieën te transfereren naar concrete toepassingen m.b.t. gezondheid, welzijn, onderwijs, samenleving of de eigen leefwereld. Ze hanteren menswetenschappelijke, sociaalwetenschappelijke, filosofische en natuurwetenschappelijke concepten op een abstracte manier. Ze verdiepen zich in sociale en gedragswetenschappen, (ortho)pedagogiek, filosofie, anatomie en fysiologie, statistiek en willen aspecten van het menselijk bestaan bestuderen en begrijpen.

4. Specifiek voor de studierichting

- Toegepaste sociale en gedragswetenschappen: vanuit concrete thema's m.b.t. communicatie, opvoeding en ondersteuning, recht en samenleving inzicht krijgen in en kritisch reflecteren over theorieën en begrippen uit de sociale en politieke wetenschappen, psychologie, (ortho)pedagogiek en sociaal recht
- Filosofie met de maatschappelijke context en de leefwereld van de leerlingen als uitgangspunt
- Uitbreiding van biologie: fysiologie en anatomie van de mens
- Beperkte uitbreiding voor statistiek: spreidingsdiagrammen en hypothesetoetsen

4.1 Nederlands

Deze tabel geeft de verschillen aan tussen het leerplan B+ voor deze studierichting en het basisleerplan voor de andere domeingebonden studierichtingen.

	Basisleerplan	B+
Literatuur	Literatuuranalyse	Literatuuranalyse, meer literaire concepten en teksten met een grotere gelaagdheid
Taalsysteem	Inzicht in taalsysteem toepassen	Kenmerken van taalsysteem benoemen en inzicht toepassen

4.2 Engels en Frans

Deze tabel geeft de verschillen aan tussen het basisleerplan voor deze studierichting en het leerplan B+ voor de domeinoverschrijdende studierichtingen.

	Basisleerplan	B+
Communicatie: receptie, productie en interactie	Tekstkenmerken en minimumvereisten (ERK richtsnoer B1)	Tekstkenmerken en minimumvereisten (ERK richtsnoer B1+) Receptie: langere teksten, wetenschappelijke teksten [E] Productie en interactie: complexere zinsbouw en tekststructuur, langere teksten
Taalsysteem	Kenniselementen (ERK richtsnoer B1)	Kenniselementen (ERK richtsnoer B1+) + participe présent [F], conditionnel passé [F], ce qui, ce que, ce dont [F], future perfect [E], hypothese (irrealis) [E,F]

4.3 Geschiedenis

Deze tabel geeft de verschillen aan tussen het basisleerplan voor deze studierichting en het leerplan B+ voor de domeinoverschrijdende studierichtingen.

	basisleerplan	B+
Historische vraagstelling	Identificeren van een historische vraag.	Formuleren van een onderzoekbare historische vraag.
Bronnenonderzoek	Criteria: betrouwbaarheid en bruikbaarheid.	Criteria: betrouwbaarheid (met aandacht voor de standplaatsgebondenheid van de maker, het perspectief van de maker, het doelpubliek, de functie en het beoogde effect), bruikbaarheid, representativiteit, presentatie.
	-	Verklaring voor verschillen tussen twee historische bronnen over hetzelfde onderwerp.

Relatie verleden-heden-toekomst	-	Formuleren van een antwoord op actuele maatschappelijke fenomenen op basis van historische argumenten.
---------------------------------	---	--

4.4 Natuurwetenschappen

Deze tabel geeft de verschillen aan tussen het basisleerplan (voor o.a. Humane wetenschappen) en het leerplan voor Welzijnswetenschappen (III-NatS''-d).

	Basisleerplan III-Nat-d	Leerplan B+S'' III-NatS''-d
STEM	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek voeren • Veilig en duurzaam werken • Ontwerp van een oplossing • STEM en samenleving 	Alle inhouden van B met daarbovenop:
Biologie	<ul style="list-style-type: none"> • Celtypen en hun functie • Belang mitose en meiose • Immunititeit • Bevruchting en beïnvloeding ontwikkeling embryo en foetus • Beïnvloeding van vruchtbaarheid • Genetische informatie en wetmatigheden bij overerven • Expressie van genetische informatie en beïnvloeding door de mens • Natuurlijke selectie • Biologische evolutie 	<ul style="list-style-type: none"> • Anatomie en fysiologie van de mens
Chemie	<ul style="list-style-type: none"> • Structuur van organische moleculen en kunststoffen • Belang van (poly)sachariden, lipiden en proteïnen • Nanomaterialen • Dynamiek en beïnvloeden van een chemische reactie • Duurzame chemie 	<ul style="list-style-type: none"> •
Fysica	<ul style="list-style-type: none"> • Elektromagnetisme • Kernfysica • Kracht en bewegingsverandering: wetten van Newton • Trillingen en golven: <ul style="list-style-type: none"> - Kenmerken van trillingen - Golven en geluid - Elektromagnetische golven 	<ul style="list-style-type: none"> •

5. De modellessentabel

Algemene vorming	III,1	III,2	Specifieke vorming	III,1	III,2
Godsdienst	2	2	Filosofie	2	2
Aardrijkskunde	1	1	Natuurwetenschappen B+S	3	2
Engels	2	2	Statistiek	0	1
Frans	2	2	Toegepaste sociale en gedragswetenschappen	6	5
Geschiedenis	1	1			
Lichamelijke opvoeding	2	2			
Nederlands (B+)	4	4			
Wiskunde	2	3			
Onderliggend aan algemene en specifieke vorming				III,1	III,2
Realisatie leerplandoelen GFL en LP Economische vorming				1*	1*

* De leerplandoelen van het GFL en van het leerplan Financieel-economische vorming kunnen worden gerealiseerd via schooleigen projecten, door een of meer leerplandoelen te integreren in vakken van de algemene of de specifieke vorming of door een aantal leerplandoelen samen onder de vorm van een vak aan te bieden (zoals Artistieke vorming/Esthetica, Mens & samenleving), of door een combinatie van voorgaande mogelijkheden.

Het is geenszins de bedoeling om het GFL als één afzonderlijk vak te realiseren. Dergelijke benadering zou voorbijgaan aan het gemeenschappelijk en funderend karakter van het leerplan. De tijd die voor het GFL en het LP FEV in de modellessentabel wordt voorzien, heeft tot doel duidelijk te maken dat ook voor de realisatie van die leerplannen onderwijstijd nodig is. Afhankelijk van de keuzes die een school maakt, zal het voorziene lesuur in de schooleigen lessentabel een eigen invulling krijgen.

Suggesties complementair gedeelte^o	4	4
Communicatiewetenschappen		
Esthetica/Artistieke vorming		
Mens & samenleving		
Schooleigen keuzes:		
- Een vak van de algemene vorming van de studierichting		
- Een vak van de specifieke vorming van de studierichting: Natuurwetenschappen ...		
- Schooleigen curriculum		
...		

^o Indien de school ervoor kiest om verplichte leerplandoelen aan te bieden in een of meer lesuren van het complementair gedeelte, dan maken die lesuren samen met de relevante lesuren van de algemene of de specifieke vorming voorwerp uit van het onderzoek van de onderwijsleerpraktijk m.b.t. die leerplandoelen door de onderwijsinspectie.

Totaal algemene en specifieke vorming	32	32
De modellessentabel geeft door middel van een richtcijfer aan hoeveel onderwijstijd doorgaans nodig is om de verplichte leerplandoelen met voldoende diepgang te kunnen realiseren. Afhankelijk van de eigen specifieke context kan de school zelf keuzes maken en meer of minder lesuren aan een bepaald vak spenderen.		
- In de D-finaliteit geldt voor een aantal vakken bovenop de minimumdoelen basisvorming en ter versterking van de basisvorming een beperkt aantal specifieke minimumdoelen van het zogenaamd 'doorstroompakket'. In dat geval vind je bij de vakbenaming de toevoeging (B+).		

6. Leerplan Toegepaste sociale en gedragswetenschappen

6.1 Krachtlijnen

- De mens en zijn interacties met anderen
- De mens en zijn verhouding tot de samenleving
- Maatschappelijke thema's en ontwikkelingen

6.2 Opbouw en inhoud

- Toegepaste gedragswetenschappen
 - Psychologie: ontwikkeling, persoonlijkheid, sociaal gedrag
 - Pedagogische wetenschappen m.i.v. orthopedagogie
 - Communicatieve vaardigheden
- Toegepaste sociale wetenschappen
 - Recht
 - Sociale wetenschappen: kenmerken in hedendaagse samenlevingen, maatschappelijke vraagstukken
- Onderzoekskompetentie

7. Het leerplan Filosofie

7.1 Krachtlijnen

- Reflecteren over de mens
- Reflecteren over het goede handelen en het goede leven
- Reflecteren over de samenleving
- Reflecteren over (de grenzen van) kennis en wetenschap

7.2 Opbouw en inhoud

- Filosofische vaardigheden
- Filosofische domeinen
 - Wijsgerige antropologie: reflecteren over wat de mens tot mensen maakt
 - Ethiek: reflecteren over wat goed handelen, goed leven en rechtvaardig samenleven is
 - Kenleer en wetenschapsfilosofie: reflecteren over waarheid, kennis en wetenschap
- Onderzoekskompetentie

8. Infrastructuur

Cf. algemene vorming

Vergelijking met aanverwante studierichtingen in de 3de graad

De studierichting is verwant met de volgende studierichtingen in de D-finaliteit:

- Welzijnswetenschappen.

Humane wetenschappen	Welzijnswetenschappen
Leerplan B+ voor Nederlands, Engels, Frans en Geschiedenis	Leerplan B+ voor Nederlands Basisleerplan voor Engels, Frans en Geschiedenis
Leerplan Sociale en gedragswetenschappen met aandacht voor de wetenschapsgebieden psychologie, pedagogiek, politieke en sociale wetenschappen	Leerplan Toegepaste sociale en gedragswetenschappen, te realiseren binnen een ruimer tijdsbestek; toegepast binnen de context maatschappij en welzijn: communicatie, psychologie en (ortho)pedagogiek (opvoeding en ondersteuning), recht en samenleving
Leerplan Uitgebreide Filosofie met klemtoon thema's, begrippen en teksten uit de wijsgerige antropologie, ken- en zijnsleer, wetenschapsfilosofie, ethiek en politieke filosofie, telkens in combinatie met filosofische vaardigheden.	Leerplan Filosofie met klemtoon op thema's, begrippen en teksten uit de wijsgerige antropologie, ken- en zijnsleer, wetenschapsfilosofie en ethiek, telkens in combinatie met filosofische vaardigheden. In dit leerplan staan geen doelen rond politieke filosofie en worden de thema's sterk toegepast binnen de context van maatschappij en welzijn.
Leerplan Kunstbeschouwing	Leerplan Natuurwetenschappen B+S m.i.v. fysiologie en anatomie van de mens en beperkt pakket chemie
Leerplan Statistiek: combinaties, binomiale verdeling, betrouwbaarheidsintervallen, hypothesetoetsen en grote datasets met behulp van statistische software	Leerplan Statistiek': spreidingsdiagrammen en hypothesetoetsen

De studierichting is verwant met de studierichtingen Gezondheidszorg en Opvoeding en begeleiding in de D/A-finaliteit.

Welzijnswetenschappen	Gezondheidszorg	Opvoeding en begeleiding
Algemene vorming D-finaliteit Leerplan B+ voor Nederlands	Algemene vorming D/A-finaliteit	Algemene vorming D/A-finaliteit
Leerplan Filosofie: toegepast binnen context maatschappij en welzijn		
Leerplan Natuurwetenschappen B+S m.i.v. fysiologie en anatomie van de mens	<ul style="list-style-type: none"> • Anatomie en fysiologie 	

Leerplan Toegepaste sociale en gedragswetenschappen, toegepast binnen de context maatschappij en welzijn (communicatie, psychologie en (ortho)pedagogiek (opvoeding en ondersteuning), recht en samenleving	<ul style="list-style-type: none"> • Gezondheidsgedrag; levensfasen (focus op volwassenen/ouderen) • Wetgeving en aspecten van deontologie (focus op gezondheidszorg) 	<ul style="list-style-type: none"> • Gezondheidsgedrag; levensfasen (focus op kinderen van 0 tot 12 jaar) • (ortho)pedagogiek • Wetgeving en aspecten van deontologie (focus op kinderopvang)
	<ul style="list-style-type: none"> • Vorming tot verzorgende/zorgkundige: kwaliteitsvol handelen, zorg, ondersteuning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vorming tot kinderbegeleider baby's en peuters en schoolgaande kinderen: kwaliteitsvol handelen, ondersteuning/pedagogisch handelen

Specifieke minimumdoelen 3de graad

De studierichting is inhoudelijk verwant met Humane wetenschappen in de 3de graad.

Humane wetenschappen	Welzijnswetenschappen
Algemene doorstroomcompetenties	
Generieke doorstroomcompetenties	
Historisch bewustzijn: uitbreiding	
Moderne talen	
Nederlands: algemene uitbreiding	
Engels en Frans: algemene uitbreiding	
Kunst en cultuur	
Kunstbeschouwing	
Filosofie	
Uitgebreide filosofie	Filosofie
Wiskunde	
Statistiek	Pakket uit statistiek
Gedragswetenschappen	
Algemene gedragswetenschappen	Uitgebreide algemene gedragswetenschappen
Sociale wetenschappen	
Samenleving en politiek: sociale en humane wetenschappen	Samenleving en politiek: pakket uit sociale en humane wetenschappen
	Sociale aspecten van recht
Biologie	
	Fysiologie en anatomie van de mens

Doorstroomprofiel na de 3de graad

Humane wetenschappen	Welzijnswetenschappen
<p><i>Geesteswetenschappen</i> Archeologie en Kunstwetenschappen, Geschiedenis, Godgeleerdheid, Godsdienstwetenschappen en Kerkelijk recht, Wijsbegeerte en Moraalwetenschappen</p>	
<p><i>Natuurwetenschappen</i> / Gezondheidszorg</p>	<p><i>Natuurwetenschappen</i> Sociale gezondheidswetenschappen / Gezondheidszorg</p>
<p><i>Sociale wetenschappen</i> Psychologie en Pedagogische wetenschappen / Gecombineerde studiegebieden (Pedagogie van het jonge kind), Sociaal-agogisch werk</p> <p>Gecombineerde studiegebieden (Global communication, International Affairs, Sociaal-economische wetenschappen), Politieke en Sociale wetenschappen, Rechten, Notariaat en Criminologische wetenschappen / Onderwijs</p> <p>/ Handelswetenschappen en Bedrijfskunde (Journalistiek, Communicatiemanagement)</p>	<p><i>Sociale wetenschappen</i> Psychologie en Pedagogische wetenschappen (m.u.v. Psychologie) / Gecombineerde studiegebieden (Pedagogie van het jonge kind, Sport en bewegen), Onderwijs, Sociaal-agogisch werk</p>

Het doorstroomprofiel maakt een koppeling met de meest logische vervolgopleidingen per studierichting en ondersteunt zo de selectie van bepaalde wetenschapsdomeinen waarvoor specifieke minimumdoelen werden ontwikkeld. Het is in de eerste plaats een werkdokument voor het ontwikkelproces van de specifieke minimumdoelen. *Het doorstroomprofiel heeft geen impact op de eigenlijke studiekeuze die leerlingen uiteindelijk zullen maken.*

Bij het vastleggen van de doorstroomprofielen zijn in de eerste plaats hele studiegebieden geselecteerd. Wanneer binnen een bepaald studiegebied enkel een selectie van opleidingen relevant is, dan staat die selectie tussen haakjes na het studiegebied opgesomd.

De studiegebieden zijn gebundeld op basis van inhoudelijke samenhang. Een schuine streep binnen een cluster (/) verduidelijkt of het gaat om academische of professionele bacheloropleidingen: links van de schuine streep staan de academische bacheloropleidingen en rechts ervan de professionele bacheloropleidingen.